

given, at man kom til det Resultat. Tidligere havde man aldrig kjendt det og aldrig vidst det, man er tværtimod gaaet ud fra det Modsatte. Vi have saaledes to Rancellistkrivelsjer, den ene af 3die Oktober 1829, den anden af 5te Oktober 1830, der gaa ud paa affurat det Modsatte. Man havde den Gang spurgt Rancelliet, hvorvidt Grundeierne havde en saadan udelukkende Ret til at anlægge Aalegaarde ud for deres Grunde, og det, svarede Rancelliet, kunde man ikke antage. Jeg har haft nogen Leilighed, som maasse ogsaa ad anden Vej det høie Thing bekjendt, til at beskjæftige mig med den ældre Fiskerilovgivning, og jeg har da ogsaa grebet Leiligheden til at søge at komme paa det Klene med, hvorledes det hænger sammen med disse Aalegaarde, og med den Bestemmelse i 5-10-43. Jeg er da kommen til følgende Resultat. De tidligere Konger, navnlig de første af den oldenborgske Stamme, havde en Tilbøielighed til at bestaae faststaaende Fiskeriretsfaber, hvor de fandtes, gjøre dem til Statsobjekter. Dette blev afføstet i Kong Hans's Tid, efter ham indført af en Anden. Men senere betingede man sig — og det var jo navnlig Udelen i Haandfæstningerne — at Saadant ikke maatte ske; man betingede sig Statsfrihed i saa Henseende, at Fiskeriet skulde være frit uden Skat af de faststaaende Redskaber. Man betingede sig, at de saakaldte Aalegaarde, som vare de vigtigste af de faststaaende Redskaber, man dengang kjendte, og som gabe en overordentlig stor Indtægt, ikke maatte bestaaes, men at Enhver frit kunde sætte dem ud for sin Grund. Men dette er jo noget ganske Andet, end at der skulde være en Eneret for Lovseierne til at benytte Vandet ud for deres Grund saa langt, som Grunden tilstoder det, til at sætte Aalegaarde, og vi se da ogsaa i 5-10-43, at det udtrykkelig er sagt, at overhovedet maa Aalegaarde ikke sættes i saadanne Fjorde, som „Rongen og den menige Mand haver Skade af“. 5-10-43 benytter ikke et saa ampelt Udtryk, som er benyttet her i Lovforslaget som „Fjorde, Vig, Indfjæringer fra Havet og de smallere Sunde“, men dens Udtryk „Fjorde“ siger vel omtrent det samme med et kortere Ord. Den sidste Bestemmelse i 5-10-43 gaar jo ud paa, at Grundeierens Ret til at sætte Aalegaard ud for sin Grund, som han ifølge 5-10-43 kan gjøre uden at svare Afgift deraf, men som der ikke staar Noget om, at han har Eneret til, at denne Ret for Grundeieren skal vige, hvor den er til Skade for den menige Mand's Fiskeri. Den menige Mand's Fiskeri skal altsaa gaa forud for disse Aalegaarde;

skade de den menige Mand's Fiskeri, maa de ikke være der. Men hvad er det, Lovforslaget gaar ud paa? Det gaar jo affurat ud paa det Modsatte. Det gaar ud paa, at Grundeierens, Godseierens eller Jordrotterens Aalegaardsfiskeri skal have Fortrinset fremfor den menige Mand's Fiskeri; det er det Omvendte. Det er bekjendt, at, efter at disse Domme om Aalegaarde, som jeg har nævnt, ere faldne, have adskillige Godseiere deraf gjort sig en meget stor Indtægt. Der er mig bekjendt et Sted — jeg har endog en Afskrift af Kontrakten liggende —, hvor der af en Strækning er betinget for Aalefiskeri en aarlig Afgift, der kan stige indtil 3,000 Kroner. Jeg skal anbefale den ærede Indenrigsminister, efter at jeg nu har fremsat disse Oplysninger, at undersøge, om det forholder sig saadan. Jeg tvivler ikke paa, at han vil finde det bekræftet, og at der altsaa ikke kan være nogen Grund til nu at stille den menige Mand's Fiskeri bagefter Grundeierens Aalegaardsfiskeri. Det er ikke Noget, som staar i Chr. V.s Lov, hvor der netop staar det Modsatte, at Aalegaardsfiskeriet skal vige for den menige Mand's Fiskeri. Jeg skal ikke komme ind paa andre Bemærkninger til de enkelte Paragrafer, endstjøndt Fristelsen dertil kunde være stor. Men jeg vil til Slutning ganske i sin Almindelighed sige, at saaledes som dette Lovforslag er affattet, kan man med Hensyn til Fjorde og Vig sige, at det maasse kunde være gjort kortere, hvor det taler om, hvorledes der maa fiskes i Fjorde og Vig o. s. v. Dette har efter Lovforslaget alene Indenrigsministeren at bestemme, saaledes som han synes for godt, thi det er jo Indenrigsministeren, der efter Lovforslaget skal affatte disse Vedtægter, som de skulde have. Vel er der i Lovforslaget nævnt en raadgivende Forsamling, som kan gjøre Forslag til disse Vedtægter, men der er ikke nævnt det Mindste om, at Indenrigsministeren er bunden til disse Raad. Det bliver ham, som faar Hals- og Haandsret over, hvorledes der skal fiskes i disse Indvande, og det kunde man sige langt kortere. Nu kommer Spørgsmaalet: hvilke ere da disse Indvande?

Rettelser.

- Sp. 832, L. 17 f. o. „Schweitz“, læs: „Svefise“.
 — 878, L. 7 f. o. „theoretisme“, læs: „tekniske“.
 — 879, L. 5 f. o. „Bestillingen“, læs: „Bestillingen“.